

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IX kadencja

Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.14.2021

Druk nr 1872

Warszawa, 16 grudnia 2021 r.

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjęte przez Senat na 34. posiedzeniu w dniu 16 grudnia 2021 r. uchwały:

- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022,
- w sprawie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020,
- w sprawie ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw,

- w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z powołaniem Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody,
- w sprawie ustawy o dodatku osłonowym,
- w sprawie ustawy o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy – Kodeks karny wykonawczy,
- **w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.**

Przyjęcie poprawek Senatu może spowodować konieczność zmiany oznaczeń jednostek systematyzacyjnych, redakcyjnych lub ich fragmentów, w celu zachowania ciągłości numeracji albo ciągłości alfabetycznej, oraz w konsekwencji konieczność odpowiedniej korekty odesłań.

Z poważaniem

(-) Tomasz Grodzki

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 16 grudnia 2021 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania
cywilnego oraz niektórych innych ustaw**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 2 grudnia 2021 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w tytule ustawy ogólne określenie przedmiotu ustawy otrzymuje brzmienie:
„o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego”;
- 2) skreśla się art. 3–7;
- 3) skreśla się art. 11;
- 4) art. 12 otrzymuje brzmienie:
„Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu w dniu 16 grudnia 2021 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy o ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw i uchwalił do niej 4 poprawki, które zmierzają do wykreślenia z ustawy przepisów budzących wątpliwości w zakresie zgodności trybu ich uchwalenia z Konstytucją.

W trakcie drugiego czytania projektu ustawy zostały zgłoszone poprawki nr 4–10 (druk sejmowy nr 1691–A) rozszerzające zakres przedmiotowy ustawy o nowelizację pięciu ustaw nieobjętych zakresem nowelizacji (art. 3–7), które następnie zostały zaaprobowane przez Sejm.

Zdaniem Senatu, poprawki te budzą wątpliwości co do ich dopuszczalności na gruncie Konstytucji z uwagi na brak związku z przedmiotową ustawą oraz na etap procesu legislacyjnego, na którym zostały wprowadzone.

Kierunek zmian, jakie zawiera nowelizacja poszczególnych ustaw zwartych w art. 3–7 w żaden sposób nie pokrywa się z celem, jaki miał projekt ustawy wniesiony do Sejmu w druku sejmowym nr 1344.

Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego podstawowe treści, które znajdują się ostatecznie w ustawie, powinny przebyć pełną drogę procedury trzech czytań, a więc muszą być objęte materią projektu przekazanego do Sejmu (art. 119 Konstytucji).

W wyrokach K 37/03 oraz K 45/05 Trybunał Konstytucyjny wskazał, że „wnoszenie poprawek oznacza prawo składania wniosków, polegających na propozycji wykreślenia, dopisania lub zastąpienia innymi określonych wyrazów lub określonej części projektu ustawy, niemniej prawo przedkładania poprawek nie może przekształcać się w surogat prawa inicjatywy ustawodawczej”. W orzeczeniach wskazuje się również, że dopuszczalny zakres poprawek nie powinien wychodzić poza zakres przedmiotowy projektu, lecz generalnie go pogłębiać (K 3/98).

Jak podkreśla Trybunał Konstytucyjny „treść zgłoszonych podczas rozpatrywania projektu ustawy przez Sejm poprawek nie może iść tak daleko, aby uczynić przedmiotem kolejnych czytań projekt, którego zakres w takim stopniu różni się od złożonej inicjatywy ustawodawczej, że jest to w istocie projekt „innej” ustawy”.

Na szczególną uwagę zasługuje orzeczenie z dnia 24 marca 2009 r. (sygn. akt K 53/07), w którym Trybunał rozpatrywał dopuszczalność poprawki zgłoszonej w Sejmie w trakcie posiedzenia komisji przed drugim czytaniem. W dniu 8 czerwca 2006 r. do ustawy o finansowym wsparciu rodzin w nabywaniu własnego mieszkania, w trakcie posiedzenia połączonych sejmowych Komisji Infrastruktury oraz Komisji Rodziny i Praw Kobiet zgłoszono m.in. poprawkę polegającą na dodaniu do ustawy art. 15, który modyfikował zasady udzielania kredytów przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.

Trybunał Konstytucyjny uznał, że analizowana poprawka stanowiła nowość normatywną, wychodząc poza zakres projektu ustawy, podlegający procedurze legislacyjnej określonej przez przepisy Konstytucji i Regulamin Sejmu. Wyjście wspomnianej poprawki poza materialny zakres projektu ustawy o finansowym wsparciu rodzin spowodowało naruszenie tożsamości tego projektu ustawy. W konsekwencji naruszony został również art. 119 ust. 1 Konstytucji. W trzech czytaniach nie był rozpatrywany ten sam projekt ustawy, skoro poprawka wychodząca poza tożsamość materialną projektu rządowego nie była rozpatrywana w trzech czytaniach.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że poprawki zgłoszone w drugim czytaniu, a następnie zaaprobowane przez Sejm, nie przeszły pełnej procedury trzech czytań i wykroczyły poza materię projektu ustawy przekazanej przez rząd do Sejmu. Nie mogły być objęte pełnym rozmysłem legislacyjnym i obowiązkowymi konsultacjami społecznymi. Opiniowanie jest istotnym elementem procesu legislacyjnego, a brak wystąpienia o opinię do uprawnionego podmiotu może skutkować zarzutem niedochowania trybu wymaganego przepisami w trakcie ewentualnego badania jego zgodności z Konstytucją. Oznacza również obejście konstytucyjnych wymagań dotyczących inicjatywy ustawodawczej.

W świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego art. 3–7 ustawy mogą być uznane za niezgodne z art. 118 ust. 1 oraz art. 119 ust. 1 Konstytucji.

Ponadto, zgodnie z § 92 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej jedną ustawą zmieniającą obejmuje się tylko jedną ustawę. W myśl ust. 2 wskazanego paragrafu odstępnie od tej zasady jest dopuszczalne tylko w przypadku, gdy między zmienianymi ustawami występują niewątpliwe związki tematyczne lub do zrealizowania zamysłu prawodawcy jest niezbędne jednoczesne dokonanie zmian w kilku ustawach. Nie można uznać, że opiniowana ustawa stanowi w całości spójny zamysł prawodawcy. Zmiana dokonywana przez art. 3–7 noweli nie jest konsekwencją zmian dokonywanych w art. 1 i art. 2. Zmiany te są niezależnymi

pomysłami legislacyjnymi i jako takie – w myśl Zasad techniki prawodawczej – powinny być przedmiotem odrębnych ustaw.

Mając powyższe na uwadze Senat proponuje skreślenie budzących wątpliwości przepisów.